

Asia

Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2017

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston on kokouksessaan 10-11.10.2016 määrä päättää Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2017 komission ehdotuksen perusteella. Ehdotus käsitellään valmistelevasti BALTFISH:ssa. Suomen vaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta Suomelle keskeisten kalakantojen TAC:sta.

Valtioneuvoston kantaPeruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2017 siten, että kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) mukaisesti saavutettaisiin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan perusasetuksen 1380/2013 tavoitteiden mukaisesti mahdollisimman pian, kuitenkin asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Tämä tulee toteuttaa siten, että kalastusmahdollisuuksien vahvistaminen perustuu ICES:n neuvon mukaisesti kalastuskuolevuuden MSY -vaihteluväleihin. Vaihteluvälit sisältyvät silakka-, kilohaili- ja turskakantoja koskevaan monivuotiseen suunnitelmaan (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 2016/1139, liite I).

Suomi nostaa esiin Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen liittyvät ongelmat.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti siten, että TAC:n pohjaluku olisi 116 000 lohta, josta vähennetään hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 8 100 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina 10 000 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 97 900 lohesta) 1 860 lohta. EU:n TAC olisi siten 96 040 lohta, joka vastaa kuluvan vuoden TAC:ia (95 928 lohta). Suomi kannattaa siten TAC:in pitämistä nykytasollaan.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta, ja jos sellaista todennetaan, se viipymättä ja kokonaan eliminoidaan.

Suomenlahden lohen TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti siten, että TAC:n pohjaluku olisi 11 800 lohta, josta vähennetään hylkeiden vahingoittamien lohien määrä 1 652 lohta (14 %) ja arvioitu raportoimaton saalis 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 % 9 794 lohesta) 911 lohta. EU:n TAC olisi siten 8 883 lohta, joka olisi n. 32 prosentin pienennys kuluvan vuoden TAC:iin verrattuna. Suomi katsoo, että tulisi pyrkiä siihen, että kalastus kohdistuu istutettuihin lohiin.

Suomi on osana hyväksyttävää kokonaisratkaisua valmis hyväksymään komission ehdotuksen 9 403 lohen TAC:sta.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-pistearvon 0,15 (Selkämeren silakkakannan Fmsy vaihteluväli on 0,11 – 0,18) mukaisesti siten, että TAC olisi 140 998 tonnia (Selkämeri 134 556 tonnia + Perämeri 6 442 tonnia), joka olisi 17 %:in kasvu kuluvan vuoden TAC:iin verrattuna.

Suomi on siten valmis hyväksymään komission ehdotuksen 140 998 tonnin TAC:sta.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY pistearvon 0,22 (Fmsy vaihteluväli on 0,16 – 0,28) mukaisesti siten, että TAC olisi 216 000 tonnia, josta vähennetään Venäjän osuus (9,5 %) ja otetaan huomioon Riianlahteen liittyvä vaellus.

Suomi on siten valmis hyväksymään komission ehdotuksen 191 129 tonnin TAC:sta.

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY vaihteluvälin (vaihteluväli on 0,16 – 0,38) mukaisesti siten, että otetaan huomioon pääaltaalle liittyvä vaellus.

Suomi on siten asetuksen 2016/1139 artiklan 4.4 (Fmsy vaihteluvälin yläarvojen käytön perusteet, mm. kalakannan riittävä suuruus) perusteella valmis hyväksymään komission ehdotusta suuremman TAC:n, kuitenkin enintään MSY vaihteluvälin yläarvon mukaisena.

Läntisen silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:ien vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY pistearvon 0,32 (vaihteluväli on 0,23 – 0,41) mukaisesti.

Suomi on siten valmis hyväksymään komission ehdotuksen 28 401 tonnin TAC:sta.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa lähtökohtaisesti TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-pistearvon 0,26 (vaihteluväli on 0,19 – 0,27) mukaisesti siten, että TAC olisi 314 000 tonnia. TAC:n tasossa otetaan huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 280 088 tonnia (40 prosentin kasvu), joka myös vastaa komission ehdotusta.

Suomi on kilohailin kalastusmahdollisuuksien ja kalastuskuolevuuden suurten vaihteluiden välttämiseksi valmis hyväksymään TAC:in suurentamisen ehdotettua vähemmän.

Itäisen turskakannan TAC

Itäisen turskakannan tilaa ei ole voitu analysoida tarkasti eikä ICES ole voinut suositella kalastuskuolevuuden vaihteluväliä kannalle. Suomi katsoo, että TAC tulee pienentää ICES:n neuvon mukaisesti.

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (soveltuva alempi vaihteluväli 0,15 – 0,26) mukaisesti. Lisäksi Suomi katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuva kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Punakampelan TAC

Suomi hyväksyy ICES:n suositukseen perustuvan komission ehdotuksen 7 862 tonnin TAC:sta.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia muutoksia komission ehdotukseen, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 31.5.2016 suosituksensa vuoden 2017 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n suositukset muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2017 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio on suositusten perusteella 29.8.2016 antanut ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2017.

Kalakanta	EJ TAC 2016	Suomen kiintiö vuonna 2016	ICESneuvo vuodelle 2017	Komission ehdotus EJ TAC	Muutos-%
Pohjanlahden silakka	120 872	99 098	140 998	140 998	16,7
Pääaltaan silakka	177 505	38 927	190 906	191 129	7,7
Läntinen silakka	26 274	2	28 401	28 401	8,1
Riianlahden silakka	34 915	0	27 429	27 429	-21,4
Kilohaili	202 320	10 447	314 000	282 349	39,6
Pääaltaan/ Pohjanlahden lohi	95 928	24 787	116 000*	105 696	10,2
Suomenlahden lohi	13 106	11 762	11 800**	9 403	-28,3
Itäinen turska	41 143	723	26 994	-	-
Läntinen turska	12 720	109	917***	-	-
Punakampela	4 034	0	7 862	7 862	94,9

* Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista, raportoimattomista ja väärinraportoiduista saaliista. Ei-toivottu saalis koostuu hylkeen vahingoittamasta kalasta (8 100 lohta) ja alamittaisesta kalasta (3 500 lohta), josta ensin mainittu tulee vähentää TAC:sta ja viimeksi mainittu lisätä TAC:iin. Lisäksi suositukseen sisältyy raportoimatonta (7%) ja väärinraportoitua (6%) saalista, jonka esiintymistä vuonna 2017 tulee harkita TAC:ia vahvistettaessa. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 89 300 – 116 000 lohta.

** Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista ja raportoimattomista saaliista. Ei-toivottu saalis (16%) (hylkeen vahingoittama tai alamittainen lohi) tulee ottaa huomioon vahvistettaessa TAC:ia poisheittokiellon mukaisesti. Lisäksi suositukseen sisältyy raportoimatonta saalista (3%), jonka esiintymistä vuonna 2017 tulee harkita TAC:ia vahvistettaessa. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 8 883 – 11 800 lohta.

*** Suositetusta meren kokonaissaaliista on vähennetty saksalaisten vapaa-ajankalastajien saaliina 2 558 tonnia.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävästi enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. Kyseiset tavoiteluvut on määritelty silakka-, kilohaili- ja turskakantoja koskevaan monivuotiseen suunnitelmaan (asetus 2016/1139).

Selkämeren silakkakanta, Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakkakanta, läntinen silakkakanta sekä kilohailikanta ovat kaikki MSY -tilassa (sekä kalastuskuolevuuden että kutukannan koon osalta). Riianlahden silakkakanta on kutukannan koon osalta MSY-tilassa, mutta siihen kohdistuva kalastuskuolevuus ylittää vaihteluvälin ylärajan.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat (Tornionjoki, Kalix, Pite, Åby, Byske, Ume/Vindel), jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Heikkoja lohikantoja ovat erityisesti Rickleån, Kågeälven ja Öreälven Pohjanlahdella ja monet kannat Itämeren pääaltaalla. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet elpymisen merkkejä. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella.

ICES tuo neuvossaan myös esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Näiden kantojen elvyttäminen edellyttää pitkäaikaisia toimia kuten kalastusrajoituksia meressä, erityisesti Itämeren pääaltaalla sekä jokisuissa ja jokialueilla, elinympäristöjen kunnostuksia ja vaellusesteiden poistamista. ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. ICES toteaa kuitenkin meritaimenta koskevassa neuvossaan, että meritaimenen kohdennettua kalastusta ja joutumista sivusaaliiksi muussa kalastuksessa tulisi vähentää Pohjanlahdella ja eteläisellä Itämerellä villien meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä.

ICES toteaa, että se ei voi antaa analyttistä arviota itäisen turskakannan tilasta. Tästä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen kiintiön pienentämisestä. Läntisen turskakannan tila on heikentynyt merkittävästi, siihen kohdistuvaa kaikkea kalastuskuolevuutta on vähennettävä olennaisesti.

Punakampelan tila on parantunut. Punakampelaan sovelletaan vuonna 2017 ensimmäistä kertaa purkamisvelvoitetta, joten komissio ehdottaa tämän vuoksi aiemmin arvioitujen poisheittomäärien sisällyttämistä ehdotettuun TAC:iin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 8.9.2016

Eduskuntakäsittely

ICES:n suosituksista on annettu selvitys (E 48/2016 vp) eduskunnalle ja maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVL 9/2016 vp) sekä ympäristövaliokunta (YmVL 17/2016 vp) ovat antaneet lausuntonsa siitä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

TAC:ien vahvistaminen neuvoston toimesta ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Suomen tavoitteiden toteutuminen TAC:na suurentaisi Suomen silakan ja kilohailin yhteenlasketut kalastusmahdollisuudet. Näin ollen voidaan arvioida, että silakkaa ja

kilohailia troolaavien kalastusyritysten toimintamahdollisuudet paranisivat kuluvaan vuoteen verrattuna. Raaka-aineen tarjonta jalostusyrityksille, kalajauhon valmistusta varten sekä rehuksi ja vientiin kasvaisi nykyiseltä tasoltaan.

Turskakantojen kalastusmahdollisuuksien pienentyminen ei olennaisesti vaikuttaisi niitä hyödyntävien kalastusyritysten toimintamahdollisuuksiin, koska Suomen turskakiintiötä ei viime vuosina ole hyödynnetty täysimääräisesti.

Lohen kalastusmahdollisuuksien säilyminen suunnilleen nykytasolla pitäisi myös niitä hyödyntävien kaupallisten kalastajien toimintamahdollisuudet ennallaan ja edistäisi lohien nousua jokiin ja niissä harjoitettavaa vapaa-ajankalastusta ja kalastusmatkailuelinkeinoa. Suomenlahdella lohien kalastusmahdollisuuksien pienentyminen ei oleteta vaikuttavan kalastukseen, koska lohisaaliit ovat viime vuosina olleet pienempiä kuin vuodelle 2017 suositeltu TAC ja siitä saatava Suomen lohikiintiön.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa edellisinä vuosina voineet päästä yhteisymmärrykseen pääosasta tulevan vuoden TAC:sta. Myös vuoden 2017 TAC:sta pyritään BALTFISH:ssa yhteisymmärrykseen Saksan puheenjohtolla.

Asiakirjat

1183/2016 PECHE 296 + ADD 1 (COM(2016) 545 final)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

EUTORI-tunnus

EU/2016/1424

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	jaosto kalastus (EU 17), kalastus MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, YM
